Byxe oronuudai proletaarinar, negedegty!

№ 222 (2255)
1937 onoi sentiaabriin 26
SYBBOOTA

14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mosiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyybliikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redakciin adres: Ulaan-Yde goorod, Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 myngө.

Buriaad-Mongoloi partiijna organizaaca byrzyaazna nacionaliistnuud ba tedenei tuhamarşadii eliryylze baina

—„Diplomaad johonoi ede multaralganuud tuhalaxagyi. erbee buriaad-mongoloi Mozkoom bolbol byrzyaazna-nacionaliis şpioonuudii butasoxizo idaxa şadabarigyi baibalanь buriaad-mongoloi partiijna organizaaca tedeeniii butasoxixo aixa“—geze C. O. „Praavda“ bolbol sentiaabriin 18-da tolilon „Diplomaad johonoi multaralga tuhalaxagyi“ gehen statьjaa soogoo bişehen baina.

Burmozkoomoi biyroogoi sentiaabrь 13-nai ba sentiaabrь -naiş togtoolnuud jyy gerşeleb gexede, Mozkoomoi biyroogoi geşyyd bolbol byrzyaazna nacionaliis şpioonuudi eliryylen gargaza butasoxixo jabadalda priincibgyi, yzengi burtag, antipartiijna şugam barimtalza baihan bai. Byrzyaazna nacionaliistnuudai xaana xenei daldalalga ro xorgodood huuza baihaii nereerenь nereleze seb sezaahan, „Praavdiin“ tyryyn „Gemşelgiin ygenyyd ba antisoveed xeregyyd“ gehen şinzelelei hyyleer ba tere baigai „Praavdiin“ hyylei—„Diplomaad johonoi multaralnuud tuhalaxagyi“ gehen statьjaagaiş hyyleer Mozkoomoi biyroo nen tyryyn mynөө xaalhaa xuulagdaza, paartiijna gargagdahan Markiizov, Dorziijev, Jerbaanov, Izootov tyytei biyroogoi olonxi gesyyd bolbol urdiingaa yzengi burtag, antipartiijna şugamaa ne yrgelzelyylheer baigaa.

Mozkoom bolbol aradai daisadii eliryylen gargaza butasoxixo şadalgyi baihaniiinь ilen deerehee elirene. Gansaxan le Mozkoomoi biyroogoi Jerbaanovai өөriinь zyghөө kriitike ba samokriitikii zigşөөritei bydyyligeer xabşaza baihan deerehee, Jerbaanov bolbol paartiiin urda, buriaad-mongol aradai urda gemte yilyydee өөrlin zorgoor xeze baihan ba byrzyaazna nacionaliis şpioonuud, trockiis-buxaarintnai aagentnuud bolbol eliryylegdexehee aingyi muu xoroto hyidxeleigөө xydelmeriii sylөөtei jabuulza baiba.

Byrzyaazna nacionaliistnuudai Burmozkoomoi ba Jerbaanovai zyghөө ali bolxo arga metodeer abaraza xamagalza, huuza, daldalza baihaniiinь gaixalai bişe. Jyyb gexede, Jerbaanovai anxanhaa xoişo barimtalza jabahan şugamii eliryylze yzeje. Jyrbaanovai urdal Burmozkoomoi sekretaar baihan Saxijaanova gegşe baruunai oportuniis şugam barimtalza, respyyblikiin partiina soveedai organizaacanuudai xytelberide baragsaan şaxan kulaaguudii, xuuşanai notjod tyşemelnyydii tabiaad, tedenee xamagaalza ymөөreze baihan deerehee 1928 ondo xaalhaa zailuulagdahan jym. Saxijaanovaagai orondo Jerbaanov orood baixadaa, Burmozkoomoi tere xehen jixeryyd alduunuudii praktiis xymeri deeree eris şuud zasaxa johotoi ba ujalgatai baiba.

Tiin mynөө medexede, Burmozkoom ba nen tyryyn tedenei negedexi sekretaarь baihan Jerbaanov bolbol Saxijaanovaagai xehen alduunuudii geş zahaagyi baixaar yle baran, tere şugamiinь byri saaşanь jabuulza baihaniinь elirebe. Kulaaguud, xuuşanai nojod, byrzyaazna nacionaliistnuud ba busad xarşa xynyydhee xaxasaxa geeşe Jerbaanovta jixel berxetei xereg baigaa.

Respyybliikiingee oloniitiin urda ulaa niuuraa xaruulxa argagyi bolhon, bydyyn bydyyn kulaaguudii, byrzyaazna nacionaliistnuudii Burmozkoom ba Jerbaanov bolbol ynder tuşaalnuudhaanь zailuulhan nere zyygeed, tedeeniii paartidanь ylөөze „hurguulida“ elьgeebebdi geze olonoi niydenhөө xolodxodog,—iime zutar, antipartiijna zanşaltai baihan geeşe. Kulaaguud Ilьjiinei xybyyd Jakiim ba Mixaiil gegşed hurguulida hurza garaad, karmaandaa paartbileed xeze jabuhanaigaa aşaar, negeniinь Uraalda ba nygөөdenь Moskvaada alban gazarnuudta şurgaad baidag. Urdanь AKS-ai tyryylegşe baihanaa xaliza unahan, bataraagii alahan angiiin daisan-kulaag Kyzьmaa Ilьjiin gedeg ondoo gazar oşozo xariuusalgata albanda şurgaad, xarmaandaa partbileed xadagalbaar jabana. Tereenşelen kulaaguud Ataanov, V. Trybaşeejev ba busad olon ede metiin daisan xarşa etegeedyyd partiijna bilieed karmaanlaad xaaguur teneze jabagşab?

Byri haja—1933 ondo moziin partiijna organizaaciin urdahaa neemeleer temesel xeze baihan, byrzyaazna-nacionaliistnuud, mynөө paartihaa xajagdahan Dabajiin, Togmiitov, Dogdomee ba busad bolbol Burmozkoomoi zyghөө zoxixo xariuu abaagyi, paartidaa ylөөze, baha hurguulida elьgeegdehen baixa jym. Ede xyn tyrelxitenei xog boguudii xen xamagaalza, paartidanь ylөөze, oloniitiin niydenhөө xolodxozo, iişe tiişenь jabuulza baigaab? Jerbaanovhaa bişe xen bailtaib.

Iimel xadaa Jerbaanov bolbol Dampiloon, Vaandanov, Aardin, Bazaroon, Baltuujev gexe metiin daisad byleg byrzyaazna nacionaliistnuudii sugluulaad bejee xyrieelen huuhan ba Mozkoomoi biyroo bolbol tereeniinь niuuza daldalza baigaa şuu.

Partiijna organizaacanuudai olonxinь mynөө Mozkoomoi biyroodo poliitikan talaar etigexegyigөө medyylbe. Ulaan-Ydiin aktiivai suglaan samokriitikii nen xursaar delgeze, aradai daisan, byrzyaazna nacionaliistnuudai xaana şurgaad, xorgodood baihanii uudalhan şine şine faaktnuudii zaaba. Tus aktiiv bolbol BMASSR-ei partkoleegiin sekretaarь Vaampilovta poliitikan etigexegyigөө medyylbe.

Ylөөder MK-iin pleenym neegdexenь. Pleenym bolbol byrzyaazna nacionaliistnuud ba tedeniii daldalagşadii yndehөөrenь uudalan gargaza, butasoxin usadxaxa asuudalii eris şangaar tabiza, өөriingөө bolьşeviig ygii xelexe johotoi. Mozkoom bolbol byrzyaazna nacionaliis şpioonuudai uurxaiji uudalan gargaza butasoxizo şadaxagyi baihaniinь eliree, tiin Buriaad-Mongoloi partorganizaaca tedeeniii uudalan eliryylze butasoxizo exilbe.

Germaaniiin xydelmerişedei jaduu baidal

BEERLIN, 19. (TASS). Germaaniiin xydelmerişedei ygeirjabadal ton jixeer urgana, tere byxende baalaltiin johoor abtadag „ybelei tuhalamziin „sag sagai sugluulga“ gehenhee xoişodoo sag yrgelzen bolgogdobo. „Birtşaaft und statiistika“ geze niitelzelgiin xojor doloon xonogoi zurnaalai medeegei johoor 1936 37 onoi ybelei yjede Germaanida tuhalamza xereglexe xynyyd 10,7 milioon baigaa. Tiime bolxodo germaaniiin arad zonoi 16-haa ylyy proceentonь өөriingөө ba ger bylөө tezeexe argagyi bolno.

BYXEROSIIIN CGK-ai PREZIIDIYMDE

Karaçaajevai avtonoomito moziin 15-daxi oinь xysebe. Xaanta zasagai baixa yjede xaranxii ba yseg bişeg medexegyi uulada huudaltai ene baaxan arad, Aguu Jixe socialiis revoliyycehee xolşo halbaran mandahan baina.

Mynөө Karaçaajda 143 mingan zontoi. Mozo soogoo zuu şaxam hurguulinuudtai—revoliyyciin urdateexidee orobol 8 daxin ylyy. Huragşadai too 500-haa 21 minga xyrter urgaba. Hurgagşadai xaxadhaa olonxinь karaçaajnuud. Tyrelxi xelen deere nom ba gazeetanuud xeblegden gargagdadag.

Mozo soo şine goorod bii bolgogdoo. Moziin ceentrenь Mikojaan-Şaxaar geze goorod jym.

Kolxoozoi tariaaşan maşiiniiin teexniketei boloo. 1930 ondo oroidoo 7 mingaxan gektaar tariaan tarigdadag baihanaa mynөө 62 mingan gektaar tarigdadag bolbo.

Karaçaajevai moziin gazar aşagta maltamarnuudaar ton bajalig,—molibdeniit, alta, zed, ciink, xara tuulga, seera, ba riit, şuluun nyyrhen g. m. baixa. Şuluun nyyrhen, modo, alta olzoborilxo talaar өөriin az yiledbөriiin oronuu ltai bolhon.

Ende şibeelen bөөgnөrhen byrzyaazna nacionaliistnuud, troocki-buxaarintnai şpioon, diversaantnuudai zigşyyritei muu xai baanda karaçaaj aradta xoro xeegyi haanь, tus moziin ilalta amzaltanuud byri jixe baixa hen. Aradai daisad eliryylegden butasoxigdoo. Karaçaajevai mozii ene baandahaa eseslen seberelxiin zorilgo baina.

***

Byxerosiiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai preziidiym sentiaabriin 20-do Karaçaajevai moziin gyisedkoomoi elidxelii sonosobo.

Gebeş, moziin gyisedkoomoi tyryylegşe nyxer Baatiişev gegşe preziidiym deere gansaxan „jybilieen elidxeleer“ xizaarlaza soveeduudai xydelmeriiin dutuu dundanuud tuxai, soveeduudai, SSSR-ei jixedeede soveedta hungaxa hungalta da jamaraar beledxeze baihanaiinь ba urgasiin xuriaalga jamaraar jabaza baihanainь tuxai jyyş xeleegyi. Iime elidxelteigeer Jixedeede soveedai hungaltada jirexiin argagyi: olon niite sonosoxoş ygei geze nyxer Kaliininai temdeglehen zyitei.

Byxerosiiin CGK-ai preziidiym bolbol Karaçaajevai moziin gyisedkoomoi elidxel tuşaa rezoliyyce zoxioon gargaxa komiisa baiguulba.

***

Preziidiymei ene zasedaani deere Byxerosiiin CGK ba RSFSR-ei Arkomsoveed gadaadiin xelende huralsalgii haizaruulxa xemzeenyyd tuxai togtool abba. RSFSR-ei gegeerelei Arkomaadai sostaav soo gadaadiin xelenyydei xeltesii bii bolgoxo geze togtoogdobo. 1937 onoi oktiaabriin 15 xyrter xizaarai, moziin gegeerelei tahaguudta, ASSR-nyydei gegeerelei Arkomaaduudta gadaada xelenei inspeekcenyyd bii bolgogdoxo baina.

RSFSR-ei gegeerelei Arkomaadai gadaada xelenei xeltes ba gegeerelei xeltesyydei inspeekcenyyd deere xysed bişe ba xysed dunda hurguulinuudta gadaadiin xelenyydii hurgaxa huralsalii xytelberilxe, ene seetiin kaadranuudii beledxexe, myn jixe nahataniii gadaadiin xelende hurgaxa huralsalii jyrenxii ba metoodikiin talaar xytelberilxe ujalga daalgagdaxa baina.

1937-38 onuudta xysed bişe dunda ba dunda hurguulinuudta aangliiin ba fraanciin xelenyydii zaalgii oloşoruulxa şuxala geze togtoogdobo.

***

Byxerosiiin CGK-ai preziidiym bolbol Leeningraadai moziin Monçegoorsk geze poseolok baihanii Monçegoorsk goorod bolgoxo gebe.

Goorodoi partiijna aktiivai suglaan

Sentiaabriin 23-nai ydeşe Ulaan-Yde goorodoi „strojiitelь“ klyyb soo goorodoi partiijna aktiivai suglaan bolzo, tereen deere „Gemşelgiin ygenyyd ba antisoveed xeregyyd“ geze C. O. „Praavdiin“ şinzelel ba „Diplomaad johonoi multaralganuud tuhalaxagyi“ gehen redakcioonno statьjaa tuşaa BK(b) P-iin Mozkoomoi sekretaarь nyx. Kaşaarov elidxel xebe.

Nyx. Kaşaarovai elidxelii duulaxadaa, goorodoi partiijna aktiiv bişiixanş tereendenь xanaagyi baina. Kaşaarov bolbol өөriingөө elidxel soo Moziin komiteed bolbol jamar uşar deerehee byrzyaazna nacionaliistnuud — trockiis-buxaarintnai aagentnuudii eliryylen gargaza, yndehөөrenь usadxaxiin orondo ede buzagai aradai daisadii dali doroo daldalan xalxalaza baihan Jerbaanovii eliryyleegyi baigaab gehen asuudalda johotoi xariuu ygeze şadaagyi baina.

Tereenhee gadana, Mozkoomoi xojordoxi sekretaarь Markiizov ba BMASS-ei AKS-ai tyryylegşe Dorziijev bolon aradai daisadii eliryylhen signaalnuudii niuugaad baihanaa eliryylegden, paartihaa gargagdahan Orşaanski zerge biyroogoi bişe geşyyd tuxai todorxoi jyyş xeleegyi baina.

Tiin tus elidxelei hyyleer nyx. Voolia (uhan zamai traansport) yge abza xelexedee, BK (b) P-iin C K ba C. O. „Praavdiin“ tuilai jixe tuhalamza yzyylheniii ba imagta tereenei aşaar, Buriaad-Mongoloi partiijna organizaaca bolbol aradai daisad, japoonneemecei şpioonuudii yndehөөrenь usadxaxiin zamda orobo—gebe.

—Jyynde elidxelşe bolbol daisadii daldalza baihan gol zemeteniii toolozo xelebegyib. Baha jyynle MK-ai xojordoxi sekretaarь Markiizov tuxai jyyme xelebegyi geeşeb? Markiizov Gaztarkoomii tolgoilozo baixadaa, tendexi xydelmeriii unagaahan baina. Iime xynei Mozkoomii tolgoilon baixada, poliitikan talaar etigexe argagyi baina,—geze nyx. Voolia xelebe.

Tereenei udaa nyx. Fomiin (PVZ) yge xelexedee, Mozkoomoi hyylşiin şiidxeberi bolbol gol şuxala asuudalii todorxoigoor xeleegyi baina,—gexiin xamta,—Buriaad-Mongoloi partiijna organizaaciin xuuşanai geşyyd bolxo Markiizov ba Dorziijev gegşedei baibaş, tedeen tuxai abiaagyi şaxuu yngerөө.

Erdemgyiji usadxaxa tuşaa Byxerosiiin zyblөөn

Moskvaa, 21. (TASS). Sentiaabriin 20-noi ydeşe RSFSR-ei Gegeerelei Arkomaadai zarlahan, erdemgyiji usadxaxa tuşaa Byxerosiiin X zyblөөn Moskvaada neegdebe.

Gegeerelei Arkoomii orologşo nyxer N.K. Kryypskajaa gegşiin exilelgiin ygiin hyyleer ba RSFSR-ei gegeerelei Arkomaadai erdemgyiji usadxaxa xeltesii daagşa nyxer. Semeejkin gegşiin elidxelei hyyleer niutaguudhaa xamtaragşad yge xelen exilbe.

Tus zyblөөn 3 xonog soo yrgelzelze, myn jixeşyylei xysed bişe dunda hurguuli ba dunda hurguulinuudai tuxai asuudalii zyblen xelsexe baina.

Byrzyaazna nacionaliistnuudai, şpioon şaajkiin gemte yilenyydei busaidal elireze baina

„Gemşelgiin ygenyyd ba antisoveed xeregyyd“ gehen şenzelel ba „Diplomaad johonoi multaralga tuhalaxagyi“ gehen statьjaa dotoroo. C.O. „Praavda“ bolbol Buriaad-Mongol aradai xoroto daisad—byrzyaazna nacionaliist nuudii niuuxa daraxa jabadalaa yrgelzelehөөr baihan Burmozkoomoi yzengi burtag antipartiijna şugamii bolьşeviigai eli todoor eliryylen uudalana.

C.O. „Praavda“ bolbol, Burmozkoomoi ba tereenei negedexi sekretaarь baihan Jerbaanovai xalxabşa doro xorgodood, xariuusalgata tuşaalnuudii hanaa amarxan ezeleheer baihan aradai daisadii, byrzyaazna nacionaliistnuudii ba tedenei tuhamarşadii ba daldalagşadii seb sexe nerelen zaahan baina (Dampiloon, Dongidoon, Lamazaapov, Aardin ba busad).

„Praavda“ bolbol Buriaad-Mongoloi byxii partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudai hanaza baihan hanal bodolii todorxoi mergeer xelene gebel, byrzyaazna nacionaliistnuudii, trockiis-buxaarintnai şpioonuudii ba xoroto hyidxelşedii daldalagşad ba tedenei tuhamarşad xaana negetei baigaa bişe, xarin Mozkoomdo өөrtenь, Arkomsoveedto ba CGK-ta huuza baigaa şuu. Imagtal edener bolbol, Buriaad-Mongoloi partiijna soveedai ba azaxuin aparaaduudta şurgan orood, өөhedtөө ajataixan uuta uurxai tyxieereed, tendehee zorgooroo hyidxelei xydelmeri xeze baihan byrzyaazna nacionaliistnuudii, xoroton daisadii doorohoo өөde partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudai uudalxa eliryylxe ba yndehөөrenь taha soxixo jabadalda alibolxo argaar haad uşaruuldag baigaa.

Eneen tuxai „Praavda“ bolbol өөriingөө bişegyyd soo todorxoi zişeenyydii barimtalan bişebe. Imagtal Burmozkoomoi biyroo ba nen tyryyn Mozkoomoi negedexi sekretaarь baihan Jerbaanov bolbol, aradai daisadtai ylxeldeze xolboldozo, zuuraldaza zutarşahan xynyydii ba tere baitagai sexe daisan etegeedyydii zoriuuta xaragalzaza xamgaalza, ton narinaar niuuza daldalza, өөdenь yrgeze debzyylze baihanii byrii Buriaad-Mongoloi oloniite bolbol „Praavdiin“ statьjaanuudai aşa tuhaar medeze abba.

Xezee yni aradbygediin urda balşiisa elireze garhan byleg (şaajka) daisan etegeedyyd, byrzyaazna nacionaliistnuud: BMASSR-ei CGK-ai tyryylegşiin tuşaalii hyylei yje boltor ezeleze baihan Dampiloon, Finaansiin Arkoomoi tuşaalda baihan B.Z Bazaroon, dotoodo xudaldaanai Arkoom baihan Baltuujev, gegeerelei Arkoom baihan Dongidoon, Buriaad-Mongoloi xeblelei xeregii tolgoilozo baihan Lamazaapov ba busadii Burmozkoomoi biyroo ba Mozkoomoi negedexi sekretaarь baihan Jerbaanovhaa bişe xen xalxalaa xamagaalaa, debzyylee geltei be?

Gadana, xeterxedee Jerbaanov bolbol moziin konfereence deere ene byrzyaazna nacionaliist Dampiloonii abaraxa xamagaalaxa gehen şugamaa barimtalza, Mozkoomoi sostaavta şurguulxiin hedelge xehen baixa jym. Teed terenь byteegyi! Xarşa daisan Dampiloonii xoinogşodoo xamagaalaxa, ezeleze baihan ynder tuşaaldanь ylөөxe arga baragdalai. Tiime bolxolooronь Burmozkoom bolbol Dampiloonii „anirgyixenөөr“ tuşaalhaanь zailuulbaş, xariuusalgatai ondoo nege tuşaalda—respyybliikiin viistavkiin Komiteedai xytelberide abaaşaad huulgaza, baigaa. Jerbaanovai iime buzagai gemte yile xeze baixadanь Mozkoomoi bişe geşyyd: Dorziijev, Markiizov, Kaşaarov ba busad jyynde duugai baigaab? Uşaranь edener bolbol niuur saxigşad, daisadii daldalalsagşad myn baigaa.

Byrzyaazna nacionaliistnuudii, şpioon hyidxelşedii niuuxa daldalxa gehen Mozkoomoi burtag muuxai antipartiijna şugamii C.O. „Praavda“ bolbol tus bişegyyd soogoo onso todoor eliryylxe zuuraa, xariuusalgata tuşaalnuudta xynyydii xubaarilan tabixadaa, elireze unahan aradai daisadai, şpioonuudai orondo nygөө daisanuudiinь „hemeexeneer“ abaaşaad tabidag,—iime mexetei xorotoi meetodii Burmozkoomoi ba Jerbaanovai jabuulza baihii sexe zaaza bişehen baina. Eneeniii barimtalxa xeden zişeenyydii xaruulabal, eneenei urda komsomooloi Mozkoomoi negedexi sekretaarь baihan Şylynoov gedegei kulaag ug garabalaa paartihaa niuuhan, komsomooloi Mozkoomoi ba aikoomuudai aparaaduudii xarşa daisan etegeedyydeer buzarlahan ba komsomooloi xydelmeriii unagaahan, xarşa xyn geze bygediin urda elireed baixada Burmozkoomoi biyroo bolbol tereeniii tuşaalhaanь darii xuulan abza, paartihaa xajaxiin orondo, xarin tuşaalhaanь zailuulhan nere zyylgebeş, paartidanь orxiood xariuusalgata ondoo tuşaalda—respyybliikiin radiookomiteedai tyryylegşiin albanda huulgahan baixa jym.

Xudaldaa naimaanai organizaacanuudii daisan xarşa etegeedyydeer buzarlahan, Burkopsojuuzai tyryylegşe Pilynoov tuxaida doorohoo өөde xedentaa asuudal tabigdahan bolboş, Pilynoov hyylei yje xyrter azaxuin ynder tuşaalda huuza baihan baina. Aradai daisan, trockiis hyidxelşe Belokoonevai (PVZ) xereg ba tereentei ebsexe, tereeniii paartidanь bailgaxa gehen Burmozkoomoi hedelge bygedende hanagdaza baina johotoi.

Aradai daisan, trockiis şpioon Maraktaajevai Selengiin aikoom paartiiin sekretaariiin tuşaalda şurgaad, Selengiin aimagai arad zonoi azal xogşoldo hyidxel xeze baitaraa eliryylegdexedenь, Burmozkoom bolbol tereeniii paartidanь orxixoor yle baran, tuşaalbaanь zailuulhan nere zyygeed, Booxonoi aimgyisedkoomai tyryylegşiin tuşaalda abaaşaza huulgaad niuuza xalxalza baihaniiinь eliree hen.

Myn tere yjede Selengiin aimagai Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşede Buraajev gedeg baihan ba trockiis hyidxelşe Maraktaajevtai xamta Selengiin aimagai aradzonoi azal xogşoldo xorololgo xelseze baitaraa baha eliryylegdexedenь Mozkoom ba CGK bolbol tereeniii tendeheenь abaad Alairai aimgyisedkoomai tyryylegşiin tuşaalda abaaşaza huulgahan baigaa. Iigeze nege gazarhaa nygөө gazar jabaza baidag zonuud olon baixa,

Burmozkoom ba CGK bolbol tere trockiist Maraktaajev ba tereenei tuhamarşa Buraajevii Selengeheenь zailuulaad orondonь jamar xynyydii tabihan baigaab gebel, mynөө aradai daisadaituhamarşa geze eliгehen Şadaanov ba şpioon Mygdyyjevii abaaşaza tabihan baigaa. Ese-

(Yrgelzelelenь 2-doxi niuurta)

Ongilogdoogyi uurxai

Gadaada xeleberieeree nacionaalьna, dotoodo udxaaraa socialiis nacionaalьna sojol kylьtyyriin gol halbari bolxo Buriaad-Mongoloi nacionaalьna teaatrta şurgan orohon daisad ba eldeb xarşa elemeentnyyd bolbol teaatriin xydelmeriii zoriuuta xoişo tataza, teaatriin sceene deerehee pan mongoloi eldeb teermenyydii taraaza baixiin xamta, teaatriin kollektiivai dundaxi eb emxiii handargan butargaxii ermelzeze baina. Teaatriin xydelmerişedei gol figyyre bolzo Baldanoo Namzal Garmaajeviç gegşe bolbol anxan komsomooloi geşyyn baihanaa trockiizmiin nomnol taraahan deerehee gargagdahan baixa. Tereenhee gadana, Baldanoo nacionaalьna teaatriin bii bolxo saghaa xoişo tende xydelze baixadaa, „niudargan ba guibaldagşa“ gexe zergiin xeden xaltuurna zyzegyydii xeblen gargahan baixa jym. Gebeş, Baldanooji dramotyyrg, artiist ba rezessoor xyn geze toolodog baihan bolboş, ynendee ɵɵrɵɵ ɵɵriigɵɵ iime aldartai bolgohonь bygedede eli.

1934 ondo teaatriin brigaadiin Agiin aimag jabaxada, myn Baldanoo tende jabalsahan baixa. Tiigeed eldeb xudal xuurmag arga mexeer kolxoozuudhaa yxer mal „tuhalamza“ bolgon abaad, tereenee ɵɵhedɵɵ borluulza, karmaanaa zuzaadxahan baina. Tedɵ bolbol xyxirze jirexedee, „olzo“ nege ynieɵgee xojor xynde xudaldahanь, hyylei hyylde nexeberi bolxodo, ba hal arga xurgaa olood multaran garahan baixa. Tereenhee gadana, Baldanoo bolbol ɵɵriingɵɵ axa unzad lamatai xaluun barisaatai. Tere lamanь Mongoldo baidag aad, ene zun tendehee ailşan jireed, velosipeed ba partpeelь zergɵ beleg seleg jixii asarhan baina.

Tereenhee gadana, ene teaatrta şurgan orohon angiiin xarşa elemeentnyyd dyyren. Zişeelxede, Dambiiin Dandar gegşe Xoriiin aimaghaa nacionaalьna teaatrta şurgan orohon xyn baixa. Ene bolbol aradai daisan Aardinai xyrьgen bolno. Dandar bolbol ɵɵriingɵɵ exenereer damzuulan Aardintai nigta xaluun barisaatai baidag baigaa. Jyre, ende tanigdaa yzegdɵɵgyi eldeb elemeentnyyd suglardag baina, Zişeelexede, kontrrevoliyciоonno xeregeer niutag oronhoo zaisuulagdahan xynei basagan Gergeesova gedeg artiistaar xydeleze baidag baina. Baha, Selengiin aimagai Nojoxon somonoi kulsagai xybyyn, lama Rin-şeneige deg paan-mongoloi eldeb teermenyydii taraaza, durandaa huudag.

Ene xadaa, Buriaad-Mongoloi nacionaalьna teaatriin dergedexi partiijna profsojuuzai organizaacanuud bolbol bolьşeviig kriitike ba samokriitikii zoloodon udaridaza şadadaggyi, poliitikan talaar ohol nazagai, hanaa amar deerehee, teaatriin xydelmeride angiiin daisad ba tedenei tuhalagşad (Baldanoo), arxişan ba kaartaşan (Xalmaatov ba Jaakov) suglardag baina.

Nacionaalьna teaatriin direektor Cedenzaapov, partoorg Arxinşeejev gegşed jyy xaraza huudag geeşeb? Aradai komisaarnarai soveedai dergedexi iskyystviin xeregii erxilexe gazarii „udaridaza“ baihan, niuurtaa ymedehen bagaa xuu tatuulan eliryylegdehen Kriigeliiin xoroto jabuulgii xaraagyi, tereende tyşɵɵd baihanai yre myn bololtoi.

Endexi Partiijna ba profsojuuzna organizaacanuud bolbol, ede xog bugii buta soxizo halgaxa şadabaritai haa, ene doroo erid xemzee abza, teaatriin kollektiivii seberlexe johotoi.

Ydiinski.

Meteoriit unaba

Sentiaabriiin 13-nai yder, 14 çaas 15 minuuta Tataarai respyybliikiin Mysliymoovski ba Kaliinisk rajoonuudai xile deere, „Kajinsaaz“ kolxoozoi tariaanai gazarta meteoriitiin butarxainuud unahan baina.

Eneenei unaxada, 3-4 minuutiin xuxasaa soo tengerliin duun xyşegenehen baina.

54 kg. şignyyrtei nege bu tarxainь gazar oruu 1, 5 meetr şaagdaad baihaniiinь abtaa. Nygɵɵdexi butarxainь oi modon soo unahan tula oldoodyi baina.

Ulaan Ydiin buriaad hurguuliiin negedexi klaassai huragşad xeşeeldee huuna.

Oktiaabriiin revoliyyciin XX zilei oido ugtamza

Byxii floodoo graafikta oruulxanь şuxala

Selengiin uhan zamai traansport deere sentiaabriiin negenhee yngergegdeze baihan staxaanovtanai hara jixe hulaar yngergegdeze baina. Sentiaabriiin 20-noi medeegeer, hariin tyseb miin 35 proc. gyisedxegdɵɵd baina. Eneenei gol şaltagaan jyyn deerehee bolnob? Gansal ekspluataaciin slyyzbiin (naçaalьnig Byytov) ton muugaar xydelmerilehenhɵɵ bolno. Zişeelxede, tus hariin exinhee xoişo flooduudai jabasa ton muu baigaa, graafig plaan zoxioogdoogyi. Paroxoduud oloor ebderne („Burlaag,“ „Ulaan Baator“ g.z). Iigeze floodoi muugaar xydelmerilhenei şaltagaanaar Ulaan-Ydiin priistanьhaa jabuulagdaxa johotoi gryyzyyd sag sagta jabuulagdangyi udaardag baina.

Gebeş, staxaanovtanai hariin exilhenhee xoişo yiledberiiin ynder byteɵsii xaruulza jabahan tahag, ceexnyyd olon SYRP-iin zavood, zavoodai mexaniis ceex, kyzneeçno ceexnyyd ydereigɵɵ noormii sag yrgelze 115-165 proc. dyyrgeze baina. Myn Ulaan-Ydiin priistaniiin gryyzçegyydei 3 brigaada yiledberiiingɵɵ noormii 200-225 proc. xyrter dyygene. Ede erxim hain zişeeji olon niiteeree xalan abxiin tylɵɵ partiijna-profsojuuzna organizaacanuud hanalaa tabidaggyi baina.

C. Dan.

Nege zavoodai xydelmerişenei zun

BAKUU. Ene zunai yjede Bakuugai neeftişedei dunda bejee haizaruulxa ton jixe xydelmeri yngergegdehen baina Staalinai neremzete zavood deere, zişeelxede, 1.383 xydelmerişen ba albaxaagşad xydelmerilne. Sentiaabriiin 1 xyrter edeenhee 57 xyn Xolboonoi eldeb kyroortnuudta elьgeegdehen ba zilei eses xyrtэr yşɵɵ 33 xyn elьgeegdexe baina. Xojor doloon xonogoi amaraltiin gerte gyrenei gargaşaar 310 xyn baigaa. Yşɵɵ 190 xyn amaraltiin gerte oşoxo. Nege yderei amaraltiin gerte zavoodai xydelmerişen ba albaxaagşad 2.286 pytioovka abaa. Olon xynyyd ɵɵhediingɵɵ hamgadaar xamta amaraa.

Zavoodai 20 xydelmerişen xoliin ekskyyrsede oşoo. Xydelmerişenei xyyged—8 erxim hain huragşad Kriim ekskyyrsede elьgeegdee. Zavoodai xydelmerişenei 276 xyyged kaspiin dalain erje deerexi laagerta amaraa. Zavoodai xyygedei saadai xymyyzegşed byxeli zundaa daaça Mardakiaanax deere ba xyygedei jaasiiiin 40 xymyyzegşed daaça Maştagaax deere amarhan baina.

Ede byxii xemzee jabuulganuudta sociaalьna straxovaaniiin zɵɵrihɵɵ 313 365 tyxerig homologdohon baina.

(„Praavdahaa“)

Xydɵɵ azaxuin viistavkada xabaada xysegşed

(ALAIRAI AIMAG)

○ Lazoo partizaanai neremzete xydɵɵ azaxuin arteelь, (tyryylegşenь Biikov Konstantiin Ivaanoviç) 105 gektaar şeniicehee dunda zişeegeer gektaar byrihɵɵ 15 ceentner urgasa abxa.

○ „Yngiinsk skotovood“ geze xydɵɵ azaxuin arteelь, (tyryylegşenь Ivanoov Filiip Oosipoviç) 1936 ondo zuun gyyn byrihɵɵ 94,7 unaga, 1937 ondo 94,9 unaga mal bolgoo. Erxim aduuşad Xomoosov Mitaan ba Mogdoojev Mixajiil gegşed daaza baihan 70 gyydhee 66 unaga abza, bygediinь mal bolgoo.

Morişon Yladoorov Semioon daaza baihan 46 gyynhee 46 unaga abza, bygediinь mal bolgoo.

Tyryy haalinşad Zergyloova Klaavdija, Tereentьjeva Agrofeena, Baldaanova Jevdokiija, Arzyytova Nataalьja tezeel deere baihan niutagai yyltereі nege ynieenhee dunda zişeegeer 2500 liitr hy haaxiin tylɵɵ amzaltataigaar temeseze baina. Haalgiin yjiin tyryyşiin 100-130 yder soo tezeel deere baihan morinoi feermiin zuun gyyn byrihɵɵ 98 unagan abtahan, 1937 ondo 93,4 orloovo-ameerikan xatarşa yylterei seber şuhatai unagad mal bolgogdoo.

Aduuşan Baadinov bolbol tereende bexizyylegdehen 28 gyynhee 26 unaga abza, bygediinь mal bolgoo 1936 ondo xoninoi feermiin zuun exe xonin byrihɵɵ 110,3 xurigan abtaza, byrin mal bolgogdoo. 1937 ondo 74 xurigan abtaa, gadana, zuun exe xonin byrihɵɵnь 43 xonin oktiaabrь-nojaabrь hara soo xurigalxa baina.

○ „Angarstroi“ geze xydɵɵ azaxuin arteelь, (tyryylegşenь Krovcoov Timofei Stepaanoviç) xamta 1045 gektaar byxii oroohoto tariaanai gektaar byrihɵɵ dunda zişeegeer 15, 7 ceentner urgasa abxa. Dunda zişeegeer gektaar byrihɵɵ şeniiciin 15 ceentner, ovioosoi 18 ceentner, jaariciin 15 ceentner urgasa abxa.

1936 ondo xoninoi feermiin zuun eme xonin byrihɵɵ 124 xurigan mal bolgogdoo. 1937 ondo 118 xurigan abtahan ba gadana, 100 eme xonin byrihɵɵ 30 xonin sentiaabrь-nojaabrь harada xurigalxa baina.

Xonişon Myxlaajev Jefreem Grigoorьjeviç 1937 ondo zuun eme xonin byrihɵɵ 135 xuriga mal bolgozo abaa.

○ „Kraasna-Koondo“ ge[…] dɵɵ azaxuin arteelь, (tyr[…] şenь Şelaajev Grigoori[…] poviç). 64 gektaar ovi[…] dunda zişeegeer 18 ce[…] urgasa abxa.

○ Tergetiin somonoi s[…] Leeninei neremzete xyd[…] xuin arteelь tyryylegşen[…] tьjaniinov Gavriil Kons[…] noviç. 832 gektaar orooh[…] riaanai urgasa dunda ziş[…] 16,26, nege ynieenhɵɵ t[…] xyxehen hy xaraada ab[…] g ɵr 1100 liitr hy haag[…]

Jerbaanovai arteelь,(tyr[…] şenь Ilьjiin Jegoor Ilizaa[…] Morinoigoo feermiin zuun[…] byrihɵɵ 1936 ondo 88,4 […] 1937 ondo 88,3 unaga ma[…] gozo abaa. Tyryy mori[…] xer Partynaajev ɵɵriinge[…] za baihan xydelmeride ja[…] 23 gyynhee 21 unaga […] bygediinь mal bolgoo.

Aduuşan Jagnaalov J[…] daaza baihan 113 gyynh[…] unaga mal bolgozo abaa.

1936 ondo xoninoi to[…] feermiin zuun eme xoni[…] rihɵɵ 138 xuriga mal b[…] 1937 ondo 55,2 xurigan[…] bolgogdohon, gadana, 10[…] nin byrihɵɵ 90 xonin […] tiaabrь-nojaabrь harada […] galxa baina.

○ „Kraasnii Şanşaltyi“ […] xydɵɵ azaxuin arteelь (t[…] legşenь Badmaajev M[…] Ybrynooviç,) Tyryy xonişo[…] gyytov Nikolai daaza b[…] 79 eme xoninhoo 102 xuri[…] za, bygediinь mal bolgo[…] dana 20 xonin sentiaab[…] jaabrь hara soo xurigalxa […] na.

○ „Pyytь kommuniizm“ […] xydɵɵ azaxuin arteelь, (t[…] legşenь Vasiilьjev N[…] Semioonoviç) tyryy […] han haalinşa-tugalşa […] xinaa Doomna 10 y[…] hee, 10 tugal mal b[…] hon ba dunda zişeegeer t[…] nuudiinь 6 hara xyrter […] xe byride 99 graam ne[…] şadahan baina.

Tyryy-haalinşa tugalşa […] kaarova Agaafьja, ɵɵri[…] daaza baihan 13 ynieenh[…] tugal mal bolgoo. Tuga[…] dainь şignyyr 6 hara xyr[…] dunda zişeegeer syydke[…] riiin 6.6 graam nemedeg[…] gaa.

Byrzyaazna nacionaliistnuudai, şpioon şaajkiin gemte yilenyydei busaidal elireze baina

(Exin niuurai yrgelzelel)

sei hyylde, Mozkoom ba Jerbaanov bolbol ede „zapaas“ xynyydee, şpioon Mygdyyjevii gegeerelei Arkoom baitaraa unahan byrzyaazna nacionaliist Dongidoonoi orondo ba xoroton daisan Şadaanovii Mozkoomoi partiijna propagaandiin tahagii erxilegşiin tuşaalda asaraza huulgahan baixa jym.

Tereenşelen BMASSR-ei CGK-ai urdiin sekretaarь Kyzьmiiin gedeg xeterehen biyrokraad, samokriitikii xabşagşa, lamanartai xolbooriildogşo, xarşa xyn geze olonoi urda eliryylegdehen aad, Mozkoomdo ba CGK-ta xalxabşaa olozo, „hemeexen“ byrin byten „multaraza“ hurguulida oşohon neretei bolboş, mynɵɵ xadaa Byxerosiiin CGK-ai Preziidiymei dergedexi Buriaadai tylɵɵlegşiin ynder tuşaalda orood huuza baina.

BMASSR-ei CGK-ai sekretaariiin tuşaalda, Jerbaanovai ba byrzyaazna nacionaliist Dampiloonai debzyylgeer şurgan orood baitaraa eliryylegdehen, aradai daisan, şpioon Vaandanovai orondo, xeblelei xeregii tolgoilozo baixadaa Burgiizda byrzyaazna nacionaliistnuud ba bişe busa xarşa etegeedyydii hyreg oloor sugluulaad darzaza baihan, Buriaad-Mongoloi xeblelei xeregii unagaahan, nacionaliist Lamazaapov gedeg myn le Mozkoomoi rekomendaacaar tomilogdohon baigaa.

Xele ba literatuuriin instityydte, Burgiizda, gegeerelei Arkomaadta—jyre kylьtyyriin froont deere byrzyaazna nacionaliistnuud ba tedentei xolbooriildogşod, tedenei tuhamarşad mynɵɵ xyrter huuhaar baina gehen doxioonuudai xedii baihanş haanь Burmoozkoom bolbol ede zurgaanuudii xarşa etegeedyydhee, aradai daisadhaa eris seberlexiin şuud sexe xemzee darii abaagyi baixahaa gadana, byrzyaazna nacionaliistnuudai, xoroton daisadai gryype-şaajkii tolgoilogşodoi negen bolxo daisan etegeed Dongidoon gegşii gegeerelei Arkoomai tuşaalhaa zailuulaad Burgiizai direektorai tuşaalda abaaşaza tabihan baigaa. Komsomooloi Burmozkoomoi negedexi sekretaariiin tuşaalhaa xaliza unahan Şylynoovai orondo, myn le Burmozkoom bolbol Şodoonov gegşii, moziin partiijna konfereence deere abaaşgyi haanь tabihan baina. Ede metiin zişeenyydii saaşanь yrgelzelyylxe boloo haa zaxadaa xyrtexegyi.

Tiixedenь BK(b) P-iin Mozkoomoi biyroogoi, byrzyaazna-nacionaliistnuudii sexe daldalalgii ba niuulgii bolon uragaşahan, poliitikan ohol nazagai ja badaliinь ede aradai daisanuud xeregleze, butasoxigdoogyi ylehen ba buriaad-mongol aradzondo esergyy ɵɵriingɵɵ xoroto xydelmeriii yrgelzelze baixatajaa xamtэ, tedenei azaxuiji xoxiduulza ba kolxoozoi oloniitiin enxe baidalii hyidxeze baigaa.

Ede byxii faaktnuud ba bişe busa faaktnuud deerehee medexede Burmozkoomoi biyroo ba tereenei negedexi sekretaarь baihan Jerbaanov bolbol byrzyaazna nacionaliistnuud—aradai daisadii seb sexe niuuza daldalza baihaniinь eli bolno. „Praavdiin“ hyylei statьjaagai hyyleer abhan Mozkoomoi sentiaabrь 20-noi togtool jyy gerşelneb gexede, Burmozkoom bolbol C. O. „Praavdiin“ tyryyşiin şinzelelii xelseed abhan togtool soogoo ɵɵriingɵɵ bydyylig ba poliitikan jixe alduunuudii medereehen bolboş, enenь xadaa gansaxan joho barimtalhan nege uşar ba niyde daldalxa gehen jabadal myn baigaa. Ynendɵɵ bolbol diplomaad johonoi multaralgiin zamii barimtalza, byrzyaana nacionaliistnuudai şpioon şaajkiin gemte yilenyydei busaidalii esestenь xyrter eliryyleegyi, japoon-neemecei faşiizmiin trockiis-buxaarintnai aagentnuudai ba byrzyaazna nacionaliistnuudai daisan xarşa xydelmeriiin tuxai ton haitar medeze baihanaa xaruulza baigaad, ene baandiin tologoinuudii, tedeniii niuun daidalagşadii (Dampiloon, Dongidoon, Lamozaapov, Xabaajev ba busad) sexe nereerenь nereleze xeleegyi, duugai yngerhen ba zybxen le daisanuud Bazaroon, Baltuujev xojorii nereleze, aalixanaar tuşaalhaanь zailuulhan bolboş, tedenii paartihaanь gargaxajaa zyrxeleegyi, paartidanь orxihon baigaa.

Burmozkoom sentiaabrь 13-nai togtool soogoo byrzyaazna nacionaliistnuud ba tedeeniii daldalagşa Jervaanov tuxai yge xeleegyi. Myn togtool soogoo biyroogoi bişe geşyydei, nen tyryyn MK-ai sekretaarьnar Markiizovai ba Kaşaarovai, AKS-ai tyryylegşe Dorziijevai ba busadai jixe alduunuudii, aradai daisad, byrzyaazna nacionaliistnuudii edenei daldalalsaza, baihaniii uudalaagyi, duugai garhan baina. Mozkoom bolbol ɵɵriingɵɵ aparaadii xarşa xynyydhee (Maliigin, Xliizov ba busad) seberlexiin xemzee tiixede eris jabuulaagyi.

Ede bygediin hyylde Burmozkoomoi ɵɵriingɵɵ sentiaabrь 13-nai togtool soo diplomaad johonoi multaralgiin zamii barimtalza, buriaad-mongol aradai bodoto daisadii uudalan eliryylxe ba butasoxixo jabadalii gemee medelge, gemşelgiin ygenyydeer xalxalxa gehen hedelge xeze baihaniinь gaixaltaş bişe bolno. Jyyb gexede, Burmozkoomoi biyroog xadaa byrzyaazna nacionaliistnuud şpioonuud tuşaa priincibgyi, yzengi burtag, antipartiijna şugam barimtalza baihan baina şuu. Uşar iimede „Mozkoomoi (sentiaabrь 20-noi) togtool ynen sexe bişe, xarin argagyideze gargahan jabadal myn. Aradai daisadii niuuza daldalza baihan iime Mozkoomdo partorganizaaca etigeze şadaxagyi baina“—geze Ulaan-Ydiin partorganizaacanuudai medyylheniiinь ton zyb.

Mynɵɵ Buriaad-Mongoloi partiijna organizaaca bolbol C. O. „Praavdiin“ şinzelel bişegyydei eriltiin johoor aradai daisadii, byrzyaazna nacionaliistnuudii, japoon-neemecei faşiizmiin trockiis-buxaarintnai şpioonuudii, edenei tuhamarşadii respyybliikiin ba aimag rajoonuudai partiijna soveedai bolon azaxuin aparaaduudhaa yndehe hybɵɵrenь eliryylen gargaza, yi butasoxin usadxaxiin xydelmeriii yrgenɵɵr jabuulza exilehe. Hyylei yjede byrzyaazna nacionaliistnuudai şpioon byleg şaajka butargagdaza, ene baandiin tolgoinuud, tedeeniii daldalagşad xuura xubxa soxiuulza baina.

Gebeş, eliryylelgiin xydelmeri eneegeer xizaarlagdaxa bişe, Buriaad-Mongoloi partiijna organizaaca, partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguud C.O. „Praavdiin“ zaabariii gyisedxexiin yndehe huuri deere byrzyaazna nacionaliistnuudai şpioon şaajkiin uuta uurxainuudii zorimgoigoor uudalan eliryylze, yndehiinь tahalan soxixo xydelmeriee yder byxende jabuulxa johotoi. Eliryylegdeegyi daisanuud, byrzyaazna nacionaliistnuud, tedenei tuhamarşad ene tere organizaacanuudaar olon baixa. Byrzyaazna nacionaliistnuud Vaandanov, Dampiloon g.z. xolbooriildodog Dugarzaboon gedeg gegeerelei Arkomaadta huuza baina. Johotoi nacionaliist, paartihaa xajagdahan Bazaroon G.Z. gegşe gegeerelei Arkomaadta Dongidoonoi dali doro şurgaad yni udaan baihanaa, hyylei yjede Ulaan-Onon „bagşalxaar“ elьgeegdehen baina. Xydɵɵ azalai komuniis deede hurguuliiin reektorai orologşo Koniaajev gedeg byrzyaazna nacionaliistnuud Aardin ba Vaandanov bolon busadtai xani barisaatai baihaniinь eli gexe meteşelen saaşaa.

Myn manai „Ynen“ ga[…] bolbol Burmozkoomoi y[…] xorotoi, antipartiijna şu[…] dagalsaza, Mozkoomoi tu[…] toolhoo saaşa oşoogyi, a[…] gaa medereхe—gemşexe […] geɵr myn le deplomaad jo[…] multaralga xeze baihan b[…] Jyyndeb gexede „Ynen[…] zeetii şpioon Aardin […] tolgoilozo baihan ba […] nei“ redaagcada xeden […] naliistnuud (Pilynoova, […] ziin ba busad) udaan sa[…] xariuusalgata tuşaalnuudi[…] leze baigaa. „Ynen“ ga[…] ba tereenei xydelmeril[…] bolbol alduugaa darii za[…] redaakcaa byrzyaazna nac[…] liistnuud ba tedenei yle[…] nyydhee seberleze, „Praavdiin“ zaabarihaa […] şeviig tobşolol gargaxa […] byrzyaazna nacionaliistnu[…] aradai daisadai uuta u[…] nuudii eliryylen buta[…] usadxaxa xydelmeriii tol[…] xo johotoi.

Buriaad-Mongoloi par[…] organizaaca, byxii part[…] ba partiijna bişe bolьşevi[…] bolbol C.O. „Praavdiin“ […] zelel bişegyydhee xamag […] tobşolol gargaza, aguu […] Voozdь Staalin tyryytei […] traalьna Komiteedii toorin[…] taar zagsaza, buriaad-mo[…] aradai daisad—byrzyaazna […] cionaliistnuudii, trockiis-[…] xaarintnai şpioonuudii, […] xelşedii, aluurşadii hybe u[…] raaranь hygde soxin gar[…] ygei bolgon usadxaza şad[…] nь damzaggyi.

D. Damdin[…]

Xariuusalgata redaaktor **B. VAANÇIKOV.**

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verstaalagşad: C.DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 891.